

## บทที่ ๓

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน  
ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ผู้ศึกษาวิจัยได้กำหนดขั้นตอน  
และระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
  - ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

### ๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนใน  
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ  
(Quantitative Research)

### ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่  
การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ ปีการศึกษา ๒๕๕๘ จำนวน ๑๔๒ โรงเรียน รวมผู้บริหารและ  
ครูผู้สอนทั้งสิ้น จำนวน ๑,๑๑๕ คนกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๘๕ คน ดังตารางที่ ๑

### ตารางที่ ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอำเภอ

| อำเภอ         | ประชากร | กลุ่มตัวอย่าง |
|---------------|---------|---------------|
| อำเภอกันตัง   | ๒๑๙     | ๕๖            |
| อำเภอสิเกา    | ๒๒๑     | ๕๗            |
| อำเภอห้วยยอด  | ๒๔๑     | ๖๒            |
| อำเภอวังวิเศษ | ๒๑๖     | ๕๕            |
| อำเภอรัชฎา    | ๒๑๘     | ๕๕            |
| รวม           | ๑,๑๑๕   | ๒๘๕           |

### ๓.๓ เทคนิคการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจาก โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จาก ๕ อำเภอ ได้แก่ อำเภอกันตังอำเภอสิเกาอำเภอห้วยยอดอำเภอวังวิเศษอำเภอรัชฎา รวม ๑๔๒โรงเรียน โดยกำหนดตามสัดส่วนของประชากรโดยเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Taro Yamane)

### ๓.๔ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น ๓ ตอน ได้แก่

**ตอนที่ ๑** แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

**ตอนที่ ๒** แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ต<sup>๖๓</sup> มี ๕ ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๕ หมายถึง มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๔ หมายถึง มีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย ๓ หมายถึง มีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๒ หมายถึง มีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑ หมายถึง มีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต ๒ แบ่งเป็น ๘ ด้าน ข้อคำถามด้านละ ๕ ข้อคือ

<sup>๖๓</sup> Likert, ๑๙๗๐, อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖, กรุงเทพมหานคร : สุวีริยา

ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จำนวน ๕ ข้อ

ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จำนวน ๕ ข้อ

ด้านการมีวินัย จำนวน ๕ ข้อ

ด้านใฝ่เรียนรู้ จำนวน ๕ ข้อ

ด้านอยู่อย่างพอเพียง จำนวน ๕ ข้อ

ด้านมุ่งมั่นในการทำงาน จำนวน ๕ ข้อ

ด้านรักความเป็นไทย จำนวน ๕ ข้อ

ด้านมีจิตสาธารณะ จำนวน ๕ ข้อ

รวมทั้งหมด ๔๐ ข้อ

**ตอนที่ ๓** แบบสอบถามปัญหา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต ๒

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และได้ออกแบบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ( Questionnaire) เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า ( Rating scale)

๓. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ทั้ง ๘ ด้าน มี ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ประสบการณ์ และตำแหน่ง โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ(Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต ๒ โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ ลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating Scale)

๔. นำเครื่องมือที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๕. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ

๖. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ ( Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตรัง เขต ๑ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Cronbach<sup>๖๔</sup> มีความเชื่อมั่น ๐.๙๖๐

๗. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้และได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลต่อไป

### ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ขออนุญาตจากศูนย์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต นครศรีธรรมราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล

๒. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน ๒๘๕ ชุด ไปให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามตารางที่ได้เตรียมไว้แล้ว

๓. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

### ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคำตอบแบบสอบถามมาจัดระเบียบข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อคำนวณค่าสถิติ ดังนี้

๓.๖.๑. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยย้อยละ (Percentage)

๓.๖.๒. วิเคราะห์หาค่าการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ โดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ

๓.๖.๓. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ยของบุญชม ศรีสะอาด<sup>๖๕</sup> การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต ๒ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย ๔.๕๑ – ๕.๐๐ หมายถึง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย ๓.๕๑ – ๔.๕๐ หมายถึง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย ๒.๕๑ – ๓.๕๐ หมายถึง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย ๑.๕๑ – ๒.๕๐ หมายถึง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย ๑.๐๐ – ๑.๕๐ หมายถึง การมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

<sup>๖๔</sup>บุญชม ศรีสะอาดการวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ ๖ (กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น๒๕๔๓)หน้า ๙๖.

<sup>๖๕</sup>บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : ชมรมเด็ก, ๒๕๓๕), หน้า

๓.๖.๔. วิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติตามความคิดเห็นครูที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๒ จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง และประสบการณ์ วิเคราะห์โดยการทดสอบด้วยค่าที (t-test independent)

๓.๖.๕. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารจำแนกตามอายุ เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ( One-Way ANOVA) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test) กรณีพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's )

### ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๑. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย โดยใช้

๑) การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ ( Index of item – Objective Congruence หรือ IOC) โดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด<sup>๖๖</sup>

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาในหลักสูตร  
 $\sum R$  แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ  
 N แทนจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิทั้งหมด

การกำหนดคะแนนของผู้เชี่ยวชาญอาจจะเป็น +๑ หรือ ๐ หรือ -๑ ดังนี้

+๑=แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้จริง  
 ๐ =ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้  
 -๑ = แน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่ได้วัดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ระบุไว้

๒) ค่าความเชื่อมั่น ( Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach)

### ๒. สถิติพื้นฐาน

<sup>๖๖</sup> กรมวิชาการ, คู่มือการสร้างเครื่องวัดคุณลักษณะด้านจิตพิสัย , (กรุงเทพมหานคร : cursa, ๒๕๓๙), หน้า ๘๓ – ๘๔.

๑) ค่าร้อยละ ( Percentage)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

|       |   |     |                                    |
|-------|---|-----|------------------------------------|
| เมื่อ | P | แทน | ค่าร้อยละ                          |
|       | F | แทน | ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ |
|       | N | แทน | จำนวนความถี่ทั้งหมด                |

๒) ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ )

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

|       |            |     |                 |
|-------|------------|-----|-----------------|
| เมื่อ | $\bar{X}$  | แทน | ค่าเฉลี่ย       |
|       | $\Sigma X$ | แทน | คะแนนรวมทั้งหมด |
|       | N          | แทน | จำนวนครูทั้งหมด |

๓) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

$$SD = \sqrt{\frac{\Sigma X^2 - \frac{(\Sigma X)^2}{N}}{N(N-1)}}$$

|       |              |     |                                            |
|-------|--------------|-----|--------------------------------------------|
| เมื่อ | SD           | แทน | ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน                        |
|       | $\Sigma X$   | แทน | ผลรวมของคะแนนทั้งหมด                       |
|       | $\Sigma X^2$ | แทน | ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของแต่ละตัว ยกกำลังสอง |
|       | N            | แทน | จำนวนครู                                   |

๓. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

๑) ใช้ t-test แบบ Independent samples เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ๒ ค่า ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต ๒ ด้วยสถิติการทดสอบค่า t - test จากสูตร<sup>๖๗</sup>

<sup>๖๗</sup> เรืองเดียวกัน, หน้า ๒๔๓.

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (df = \infty)$$

เมื่อ  $t$  แทน ค่า  $t$  - test  
 $\bar{X}_1, \bar{X}_2$  แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ  
 $S_1^2, S_2^2$  แทน ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ  
 $n_1, n_2$  แทน จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๒) ทดสอบเอฟ (F-test) ในการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า ๒ กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) จากสูตร<sup>๖๘</sup>

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ  $F$  แทน ค่าการแจกแจงของ  $F$   
 $MS_b$  แทนความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม  
 $MS_w$  แทนความแปรปรวนภายในกลุ่ม

---

<sup>๖๘</sup> เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๔๘.